

Asia: VN/9873/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi lahjontaa koskevaan Euroopan neuvoston rikosoikeudelliseen yleissopimukseen tehdyn varauman peruuttamisen hyväksymisestä ja laiksi rikoslain muuttamisesta.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pidän esitystä hyvänä ja perusteltuna. Vaikutusvallan kauppaamista koskevan kriminalisoinnin säätäminen on perusteltua ja tarpeellista kansainvälisten ja eurooppalaisten sopimusvelvoitteiden vuoksi, mutta myös siksi, ettei voimassa oleva lahjusrikossääntely ole ongelmitta sovellettavissa tapauksiin, joissa lahjonta toteutetaan välittäjää käyttäen.

Pidän myös esitettyä säännösmuotoilua pääosin onnistuneena. Säännöksen 1 ja 2 momentissa käytetty termi "ilmoittaa" (...joka ilmoittaa, että hänellä on virkamiehen tai kansanedustajan päätöksentekoon tai päätöksenteon valmisteluun kohdistuvaa vaikutusvaltaa...) on nähdäkseni kuitenkin siinä suhteessa ongelmallinen, että säännöksen on perustelujen mukaan tarkoitus kattaa myös tilanteet, joissa henkilö epäsuoremmin antaa ymmärtää tällaista vaikutusvaltaa olevan. Katsonkin, että perustelut ovat tältä osin jossain määrin ristiriidassa säännöstekstin kanssa, kun säännöstekstissä käytetään termiä "ilmoittaa", mutta perusteluissa kuitenkin todetaan, ettei tunnusmerkistön täytyminen edellyttäisi sitä, että välimies yksiselitteisesti ilmoittaisi vaikutusvallastaan (s. 35-36). Tässä yhteydessä olisikin perusteltua käyttää toista verbiä, joka paremmin kuvaisi sitä toimintaa, jonka säännöksen on tarkoitettu kattavan.

Toinen huomioni liittyy yksinomaan lakiehdotuksen perusteluihin. Esityksessä todetaan abstraktin vaaran arviointiin liittyen seuraavasti: "Rangaistusuhan piiriin eivät tämän säännöksen perusteella tulisi esimerkiksi tapaukset, joissa välihenkilöllä ei objektiivisen etukäteistarkastelun mukaan selvästikään olisi mitään mahdollisuuksia vaikuttaa kyseessä olevaan päätöksentekoon tai päätöksenteon valmisteluun". (s. 38-39) Lausuma on näin muotoiltuna ongelmallinen ottaen huomioon sen, että säännöksen on tarkoitus kattaa myös tilanteet, joissa väitettyä vaikutusvaltaa ei tosiasiaassa ole. Jos säännöstä tulkittaisiin edellä mainitun tulkintaohjeen mukaisesti, tällaiset tilanteet voisivat rajautua rangaistavuuden alan ulkopuolelle sillä perusteella, ettei henkilöllä

objektiivisesti arvioiden ollut mahdollisuutta vaikuttaa päätöksentekoon tai päätöksenteon valmisteluun. Perusteluja on tältä osin syytä täsmentää.

Muilta osin minulla ei ole esityksestä huomautettavaa.

Minna Kimpimäki
Lapin yliopisto